

#MUZEULDEARHITECTURA CA FORMĂ DE EDUCAȚIE / #ARCHITECTUREMUSEUM AS EDUCATION FORM

Marina MIHAILĂ

Lector dr. arh. / Assist. Prof. PhD arch.

arh_marina@yahoo.com,
marina.mihaila@arhitectonik.ro

Rezumat

Educația în domeniul arhitecturii este o componentă importantă a societății globalizate în care trăim, iar muzeul de arhitectură poate fi o colecție de imagini, modele, arhitecți, istorii și întâmplări; poate lua forma unor tag-uri pe internet și poate fi o măsura a popularității. Sau poate funcționa ca instituție ce desfășoară activități bazate pe colecția pe care o reprezintă. Între pasiunea pentru tehnologia viitorului și tenduri muzicale, testarea gustului pentru arhitectură este una dintre mondenitățile curtate ale secolului 21. Cunoașterea modelelor și a arhitecturilor nu mai este strict domeniul arhitecților, iar înțelegerea spațiilor urbane este mult mai departe o problemă de integrare culturală. A cunoaște și a recunoaște clădiri este o cehiune de modă, iar arhitecții au venit foarte aproape de gusturile rulate în a experimenta forme iconice, texturi aparte sau interacțiuni atrăgătoare. De la a călători pentru a vedea, cunoaște și fotografia erori de perspectivă glumețe cu elemente arhitecturale unice, până la a înțelege gesturi arhitecturale, este o întreagă gamă de discuții la care participă o lume globalizată, dornică de a aprecia extraordinarul, spectaculosul, și supremația, exprimate în forme, reprezentare și buget. Dincolo de toate acestea, DAM Frankfurt și Arhitektur Zentrum Viena sunt două dintre muzeele de arhitectură ce depășesc preocupările vizavi de modele locale.

Cuvinte cheie: educație, muzeul de arhitectura, model, DAM Frankfurt, Arhitektur Zentrum Viena.

Abstract

Education in architecture field is an important constituent of the global society we live in, and architecture museum could be a collection of images, models, architects, histories and goings-on; it could take the form of internet tags and could be a measure of popularity. Or it could function as institution developing activities based on collection it represents. Between the passion for future technology and musical trends, testing the taste for architecture is one of the 21st century fashions. Knowing the models and architectures is not any more the narrow architects' domain, and understanding urban spaces is far away an issue of cultural integration. To know and recognize buildings is a question of trend, and architects have come very close to these common tastes of experimenting iconic forms, particular textures, or attractive interactions. From travelling for seeing, knowing and photographing funny perspective errors with unique architectural elements, to understanding architectural gestures, it is a whole range of discussions in which a global world participates, desirous to appreciate the extraordinary, spectacular, and supremacy, all expressed in forms, landmark and budget. Above all, DAM Frankfurt and Arhitektur-Zentrum Vienna are two of the architectural museums that overcome the preoccupation for local models.

Keywords: education, architecture museum, model, DAM Frankfurt, Arhitektur-Zentrum Vienna

„Destinul ființelor umane, aşa cum îl văd eu, este să experimenteze lumea în care trăiesc – universul locuit de imensa cuprindere a minții umane – și să construiască acea experiență, acea realitate, în lucrări de nealterată energie.” Lebbeus Woods¹

1. Introducere și metodologie

Articolul își propune să treacă în revistă ideea de muzeu de arhitectură, de la programul arhitectural până la popularizarea termenului, și prezența pe platformele cele mai uzuale de socializare virtuală; articolul își propune de asemenea să analizeze prezența acestei idei ca formă de educație prin identificarea uzuală a hashtag-ului #muzeuldearhitectura. Două studii de caz vor fi analizate pentru ilustrare: AzW - Architekturzentrum Wien², (trad.: Centrul de Arhitectură Viena) Austria (Fig. 1-5) și DAM – Deutsches Architekturmuseum³ (trad.: Muzeul de Arhitectură Germană) Frankfurt, Germania (Fig. 6-14).

Articolul de față este rezultatul cercetărilor din cadrul proiectului postdoctoral “Types of innovation in cultural spaces.]working with/in[cultural spaces_tradition and innovation.” autor: Marina Mihaila, grant Ministerul Educației România, CNCS – UEFISCDI, proiect nr. PN-II-RU-PD-2012-3 -0515.⁴ În acest sens, articolul extinde noțiunea de studiu al inovației în spațiu cultural definit prin rezultate cumulate – proiectate și spontane (neproiectate) din domeniul culturii ca memorie și educație vizuală, în domeniul cultural –

1 The architect says. Laura Dushkes (ed.). Princeton Architectural Press, 2012, pp. 154. (traducere: M.Mihaila)

2 Architekturzentrum Wien. Az W, Official website. <http://www.azw.at/>

3 Deutsches Architekturmuseum. Official website. <http://www.dam-online.de/>

4 Vezi website proiect postdoctoral: <https://cultureandspace.wordpress.com/>

„The destiny of human beings, as I see it, is to experience the world they inhabit – the universe inhabited by the immense scope of the human mind – and to construct that experience, that reality, in works of uncompromised energy.” Lebbeus Woods¹

1. Introduction and methodology

The article proposes an illustration on the idea of architecture museum, from the architectural program to the specific term as popular non-typical understanding, and the presence within most usual virtual platform of social media; the article proposes also an analysis of this idea as form of education through usual identity of hashtag #architecturemuseum. Two case studies will be analyzed for illustration: AzW - Architekturzentrum Wien² (Architecture Center Vienna), Austria (Fig. 1-5) and DAM – Deutsches Architekturmuseum³ (trad.: German Architecture Museum) Frankfurt, Germania (Fig. 6-14).

Present article is part of research within postdoctoral project “Types of innovation in cultural spaces.]working with/in[cultural spaces_tradition and innovation.” by author: Marina Mihaila, grant of the Romanian Ministry of Education, CNCS – UEFISCDI, project number PN-II-RU-PD-2012-3 -0515.⁴ In this idea, the article extends the notion of research innovation in cultural space defined through cumulated results – designed and spontaneous (un-designed) from the domain of culture as memory and visual culture, to the cultural –

1 The architect says. Laura Dushkes (ed.). Princeton Architectural Press, 2012, pp. 154.

2 Architekturzentrum Wien. Az W, Official website. <http://www.azw.at/>

3 Deutsches Architekturmuseum. Official website. <http://www.dam-online.de/>

4 Website postdoctoral project: <https://cultureandspace.wordpress.com/>

virtual prin crearea unei posibilități de popularizare de jos în sus prin intermediul admiratorilor valorilor culturale arhitecturale, specificului arhitectural local și a tradițiilor de imagine și simbolistică vizuală prin susținerea unui trend ascendent fără precedent în domeniul abordării contemporane a arhitecturii ca resursă de socializare – vezi referințe proiect postdoctoral⁵. Înțelegerea unei noțiuni primare, non-curiculare, a noțiunii #muzeuldearhitectura creează ideea unei noi educații, cea de tip contemporan, care cere și militează pentru păstrarea valorilor consacrate, identitare, autentice și patrimoniale, și este în sine o resursă necuantificabilă de tip nou, dincolo de domeniul comunicării și al educării de masă.

2. Muzeul de arhitectură: de la funcțiune către hashtag.

Cu siguranță, muzeul de arhitectură este nu doar un spațiu de cultură și informare pentru arhitecți, ci reprezintă pentru aceștia o colecție anume, multi-criterială, catalogabilă, o sursă documentară interesantă de vizitat și căutat în spațiul public local și global. Ca program de arhitectură, este probabil unul dintre cele mai adaptabile spații pentru expunere, dar și unul dintre cele mai populare locuri dacă acesta înțelege să se adreseze unui public larg. Dacă această funcțiune (muzeul de arhitectură) se baza inițial pe activitatea curatorială permanentă și ocasional temporară pentru profesioniștii interesați de posibila selecție a arhitecturilor de arhivă și a celor contemporane, astăzi muzeele de arhitectură – nu multe la număr – au devenit programe arhitecturale complexe și care încearcă să fie prezente active în viața culturală a orașelor.

⁵ "Types of innovation in cultural spaces.]working with/in[cultural spaces_tradition and innovation." Autor: Marina Mihăilă, grant Ministerul Educației România, CNCS – UEFISCDI, proiect nr. PN-II-RU-PD-2012-3 -0515. <https://cultureandspace.wordpress.com/>

virtual domain through creating the possibility of bottom-up popularization though admirers of cultural architectural values, local architectural specificity, and the images tradition and visual symbolist through supporting an ascending unprecedented trend in the domain of contemporary approach of architecture as resource for socialization – see reference postdoctoral project⁵. The understanding of the primary notion, non-curricular, a notion of #architecturemuseum creates the idea of a new education, a contemporary one, that demands and militates for keeping the established, identitary, authentic and patrimonial values, and it is itself an unquantifiable new resource type, beyond communication domain and mass education.

2. Architecture museum: from function to hashtag

Indubitable, the museum of architecture is not only a cultural and information space for architects, but for the latter, it represents a certain collection, multi-criteria, catalogable, a documentary source for visiting and searching in the local and global public space. As architectural program, it is probably one of the most adaptable spaces for exhibition, but also one of the popular places if this understands to address to a wide public. If this function (museum of architecture) was initially based on permanent curatorial activity and occasional on temporary one, in present architecture museums – nu very many in number – have become complex architectural programs which are trying to be present in cultural lives of the cities.

⁵ "Types of innovation in cultural spaces.]working with/in[cultural spaces_tradition and innovation." autor: Marina Mihăilă, grant Ministerul Educației România, CNCS – UEFISCDI, proiect nr. PN-II-RU-PD-2012-3 -0515. <https://cultureandspace.wordpress.com/>

Funcțiunea principală are la bază un layout conceptual muzeal (Naredi-Rainer & Hilger, 2004), fiind cel mai probabil apreciabil ca un mix între funcțiunea de muzeu, galerie, și centru de documentare - arhivă și centru cultural; cel din urmă – cel de centru cultural – fiind cel mai aproape de ce trebuie să devină muzeul de arhitectură contemporan. Pornind de la principiul "muzeu de arhitectură", acesta se dorește în principal o colecție valoroasă patrimonială, de repere - clădiri, profesioniști, stiluri, decenii și perioade importante, locuri și evenimente, areale de dezvoltare a orașului/ orașelor, suprapunerile și dezbateri importante pentru deciziile ce au definit prezentul urban. Aceste colecții reprezintă de multe ori prezențe urbane perene, păstrate pentru valoarea urbană, memoria spațiului, dar și atmosfera pe care au generat-o în acea imagine identitară a locului, orașului, regiunii. Valoroase în sine și pentru păstrarea valorii și identității locului, clădirile ce intră în colecțiile patrimoniale sunt adesea subiectele de reabilitare memorială a proiectelor propuse în prezent pentru experimente artistice și readucerea lor în lumina atenției comunității contemporane – citadine și a vizitorilor, atunci când acestea reprezintă edificii cu funcțiune publică și sau semipublică, (sau găzduind parțial sau complet muzeu public).

The main function is based on a museal conceptual layout (Naredi-Rainer & Hilger, 2004), being probably most appreciated as a mixture between function as: museum, exhibition gallery, and documentary centre – archive and cultural centre; the latter – the one of cultural centre – being the closest program of what contemporary museum of architecture tends to set. Starting from the principle "museum of architecture", this wishes to be mainly a patrimonial valuable collection, of marks and landmarks – buildings, professionals, styles, decades and important moments, places and events, areal of development for the city/cities, overlaying and important debates for the decisions that have defined the urban present. These collections represent very often perennial urban presences, kept for urban value, space memory, but also the atmosphere that they have generated in those identity images of the place, city, region. Valuable itself also for maintaining value and identity of the place, the buildings that belongs to patrimonial collections are very often subjects of memorial rehabilitation of present calls' projects for artistic experiments and highlighting them in the contemporary public attention – for citizens and visitors, when those are representing edifices with public or semi-public function (or accommodating partial and complete public museums).

Fig. 1, 2. Exterior View Architekturzentrum Wien, © Hertha Hurnaus

Fig. 4. The Architekturzentrum Wien's library, © Pez Hejduk

Fig. 3. Architekturzentrum Wien :
The permanent exhibition
„a_show. Austrian Architecture
in the 20th and 21st centuries”,
© Pez Hejduk

Fig. 5: The Café-Restaurant
„CORBACI” at the
Architekturzentrum Wien,
© Hertha Hurnaus

Fig. 6-14. Courtesy Deutsches Architekturmuseum Frankfurt via official website
<http://www.dam-online.de/portal/en/Press/DEUTSCHESARCHITEKTURMUSEUM/0/0/66265/mod1200-details1/1856.aspx>.

Fig. 6. Exterior view Deutsches Architekturmuseum, © Uwe Dettmar

Fig. 7. Entrance area view Deutsches Architekturmuseum, © Norbert Miguletz

Fig. 8. Night exterior view Deutsches Architekturmuseum, © Uwe Dettmar

Fig. 9. Café DAM, © Norbert Miguletz

Fig. 10. DAM
Auditorium,
© Norbert Miguletz

Fig. 11. Permanent
exhibition area DAM,
© Norbert Miguletz

Fig. 12. Commerz Bank
(Norman Foster) model
view, in permanent
exhibition DAM,
© Norbert Miguletz

Fig. 13. Local view on permanent
exhibition DAM,
© Norbert Miguletz

Fig. 14. DAM Haus im Haus,
© Norbert Miguletz

3. Investigând #muzeuldearhitectura ca formă de educație

Etichetarea de tipul hashtag face posibilă reperarea rapidă a textelor, imaginilor sau a altor conținuturi de tip text-imagine-video din spațiul internetului, facilitând socializarea rapidă a utilizatorilor pe teme comune de interes în rețele ca Facebook, Twitter, Google+, Instagram etc. Această reperare face posibilă gruparea extinsă a mesajelor; de exemplu reperarea #architecture va face rapidă conectarea tuturor celor care au adăugat acest cuvânt hashtag #architecture postărilor proprii, într-un mod mai distractiv-inovativă (jocul cu scara umană-reper arhitectural/spațiu) sau, pur și simplu, prin identificare directă, poetică. Muzeul de arhitectură este prezent prioritar ca resursă a orașului, locului, regiunii, atracția arhitecturală, ghidul arhitectural, componenta turistică și de educare vizuală, cunoașterea istoriei și învățarea/ înțelegerea corelată a inovațiilor timpurilor.

Existența programului dedicat: muzeul de arhitectură, se adresează în primul rând locului - pentru reperare, conectare, promovarea și antrenarea în jocul spațiului – utilizatorul este deopotrivă profesionist sau nu, iar vârsta corespunde timpului programat; se adresează apoi unui spațiu arhitectural conectat și este extins prin funcția virtuală pe care o preia utilizatorul în spațiul social.

Atunci când se referă unui spațiu arhitectural urban, expozițional, educațional și/sau de promovare, muzeul de arhitectură constituie o resursă importantă pentru școlile de arhitectură și breaslă, devenind adesea promotori de direcții, competiții de idei sau concursuri internaționale. În acest sens, cele două studii de caz – AzW – Architekturzentrum Wien⁶, (trad.: Centrul

3. Investigating #architecturemuseum as Education Form

Labelling hashtag type enable rapidly tracing of texts, images or other content text-picture-video type from the Internet space, facilitating the rapid socialization of users on common interest networks as Facebook, Twitter, Google+, Instagram etc. This makes possible the extensive combination of the messages; for example tracing fast #architecture will connect fast the users that added the specific word to own posting, using the image in a fun-innovative way (playing with the architectural/space scale) or simple through direct identification, or poetical, photographic.

Architecture museum is present as city of priority resource for place-region, architectural attraction, within architectural guide, as touristic component and visual education, knowing history and correlated learning/understanding of time innovation knowledge.

The existence of dedicated programme: architecture museum, addresses first to place, for marking, connection, promotion and involvement in space playing – the user is both professionals or not, and the age correspond to the programmed time; it addresses then to an connected architectural space and is extended through virtual function that is taken over by the user in social space.

When it refers to an architectural urban space, expositional, educational and/or a promotion advanced space, museum of architecture constitutes an important resource for schools of architecture and guild, becoming often directions – ideas competitions pr international awards contests promoters. Thus the two case studies – AzW – Architekturzentrum Wien⁶, Austria (Fig. 1-5) and

⁶ Architekturzentrum Wien. Az W, Official website. <http://www.azw.at/>

⁶ Architekturzentrum Wien. Az W, Official website. <http://www.azw.at/>

de Arhitectură Viena) Austria (Fig. 1-5) și DAM – Deutsches Architekturmuseum⁷ (trad.: Muzeul de Arhitectură Germană) Frankfurt, Germania (Fig. 6-14) – sunt două puncte de tip epicentru de promovare la nivel de arhitectură contemporană, dar și baze de date și arhive în domeniul arhitecturii.

Deținătoarele unor colecții importante de fond de carte în domeniu, dar și de arhive istorice dedicate arhitecturii și devenirii spațiului arhitectural, cele două muzeee de arhitectură oferă programe educaționale și culturale (dincolo de setările internaționale barrier-free de limbă și limbaj): workshop-uri pentru copii și adulți, oferte pentru școli, expediții și experimente arhitecturale, tururi urbane, expoziții tematice perioadice ce promovează date din arhive dar și expoziții din trenduri contemporane și expoziții itinerante din premii importante recente europene și mondiale. De asemenei, cele două muzeee de arhitectură sunt inițiatore de proiecte importante de carte în domeniul arhitecturii. Iar DAM Frankfurt este inițiatorea concursurilor-premii internaționale, europene și locale de arhitectura și spațiu arhitectural:

- DAM Preis für Architektur in Deutschland⁸
- International Highrise Award⁹
- DAM Architectural Book Award¹⁰
- Europäischer Architekturfotografiepreis
- European Prize for Urban Public Space¹¹

7 Deutsches Architekturmuseum. Official website. <http://www.dam-online.de/>

8 <http://www.dam-online.de/portal/de/architekturpreise/dam-preisfc39architekturindeutschland/0/0/74885/mod1147-details1/1587.aspx>

9 <http://www.international-highrise-award.com/en/general.html>

10 <http://www.dam-online.de/portal/en/Awards/DAMARCHITECTURALBOOKAWARD/0/0/76523/mod1183-details1/1854.aspx>

11 <http://www.publicspace.org/en/prize>

DAM – Deutsches Architekturmuseum⁷ Frankfurt, Germania (Fig. 6-14) – are two epicentres for promoting at contemporary architecture level but also data bases in the architecture field.

Holders of important collections of books in the main field, but also of historical archives dedicated to architecture and continuity of architectural space, the two architecture museums provides educational and cultural programs (beyond international settings - barrier-free language and speech): workshops for children and adults, offers for schools and education, expeditions and architectural experiments, urban tours, thematic exhibitions that are promoting archive data but also itinerant exhibitions from main recent European and international awards. Also the two architecture museums are the initiators of important book projects in architecture. And DAM Frankfurt is the originator of the international, European and local architecture and architectural space prize awards:

- DAM Preis für Architektur in Deutschland⁸
- International Highrise Award⁹
- DAM Architectural Book Award¹⁰
- Europäischer Architekturfotografiepreis
- European Prize for Urban Public Space¹¹

7 Deutsches Architekturmuseum. Official website. <http://www.dam-online.de/>

8 <http://www.dam-online.de/portal/de/architekturpreise/dam-preisfc39architekturindeutschland/0/0/74885/mod1147-details1/1587.aspx>

9 <http://www.international-highrise-award.com/en/general.html>

10 <http://www.dam-online.de/portal/en/Awards/DAMARCHITECTURALBOOKAWARD/0/0/76523/mod1183-details1/1854.aspx>

11 <http://www.publicspace.org/en/prize>

Dintre premiile acordate de DAM Frankfurt, International Highrise Award și European Prize for Urban Public Space au devenit două dintre cele mai importante premii în domeniul arhitecturii și urbanismului generând setări contemporane și punând în valoare tendințe specifice dedicate excelenței profesionale aplicate locurilor aparte.

Alte câteva date despre excelența celor două muzeu se adaugă din poziția clădirilor în care sunt amenajate – clădiri de secol XVIII: AZ Wien este găzduit în cadrul MQ Museum Quartier, mix interesant de arhitectură contemporană și arhitectură de valoare în centrul orașului Viena, iar DAM Frankfurt se situează într-o clădire listată reabilitată de arhitect Oswald Mathias Ungers în 1984.

4. Concluzii

Educația în domeniul arhitecturii este o componentă importantă a societății globalizate în care trăim, iar muzeul de arhitectură poate fi o colecție de imagini, modele, arhitecți, istorii și întâmplări; poate lua forma unor tag-uri pe internet și poate fi o măsură a populației. Sau poate funcționa ca instituție ce desfășoară activități bazate pe colecția pe care o reprezintă. Între pasiunea pentru tehnologia viitorului și tendințe muzicale, testarea gustului pentru arhitectură este una dintre mondenitățile curtate ale secolului 21. Cunoașterea modelelor și a arhitecturilor nu mai este strict domeniul arhitecților, iar înțelegerea spațiilor urbane este mult mai departe o problemă de integrare culturală. A cunoaște și a recunoaște clădiri este o chestiune de modă, iar arhitecții au venit foarte aproape de gusturile rulate în a experimenta forme iconice, texturi aparte sau interacțiuni atrăgătoare. De la a călători pentru a vedea, cunoaște și fotografia erori de perspectivă glumețe cu elemente arhitecturale unice, până la a înțelege gesturi arhitecturale, este o întreagă

Among the prizes awarded by DAM Frankfurt, International Highrise Award and Prize for Urban Public Space European have become two of the most important awards in the field of contemporary architecture and urbanism generating settings and highlighting specific trends for specific places dedicated to professional excellence for sensitive places.

Several other data about the excellence of the two museums plus the buildings position they inhabited - buildings of the 18th century: AZ Wien is housed within MQ Museum Quartier, interesting mix of contemporary architecture and heritage downtown Vienna, and DAM Frankfurt is situated in a listed building redesigned by architect Oswald Mathias Ungers in 1984.

4. Conclusions

Education in architecture field is an important constituent of the global society we live in, and architecture museum could be a collection of images, models, architects, histories and goings-on; it could take the form of internet tags and could be a measure of popularity. Or it could function as institution developing activities based on collection it represents. Between the passion for future technology and musical trends, testing the taste for architecture is one of the 21st century fashions. Knowing the models and architectures is not any more the narrow architects' domain, and understanding urban spaces is far away an issue of cultural integration. To know and recognize buildings is a question of trend, and architects have come very close to these common tastes of experimenting iconic forms, particular textures, or attractive interactions. From travelling for seeing, knowing and photographing funny perspective errors with unique architectural elements, to understanding architectural gestures, it is a whole range of discussions in which a global world participates, desirous to appreciate the extraordinary, spectacular, and supremacy, all

gamă de discuții la care participă o lume globalizată, dornică de a aprecia extraordinarul, spectaculosul, și suprematia, exprimate în forme, reprezentare și buget. Dincolo de toate acestea, DAM Frankfurt și Arhitektur Zentrum Viena sunt două dintre muzeele de arhitectură ce depășesc preocupările privind modellele locale.

Notă: Acest articol este rezultatul cercetărilor din cadrul proiectului postdoctoral "Types of innovation in cultural spaces.]working with/in[cultural spaces_tradition and innovation." autor: Marina Mihăilă, grant Ministerul Educației România, CNCS – UEFISCDI, proiect nr. PN-II-RU-PD-2012-3 -0515. <https://cultureandspace.wordpress.com/>

expressed in forms, landmark and budget. Above all, DAM Frankfurt and Arhitektur-Zentrum Vienna are two of the architectural museums that overcome the preoccupation for local models.

Acknowledgement: Present article is part of research within postdoctoral project "Types of innovation in cultural spaces.]working with/in[cultural spaces_tradition and innovation." by author: Marina Mihaila, grant of the Romanian Ministry of Education, CNCS – UEFISCDI, project number PN-II-RU-PD-2012-3 -0515. <https://cultureandspace.wordpress.com/>

Bibliografie / Bibliography

- BACHELARD, Gaston, *Poetica spațiului*, Irina Bădescu (trad.), Pitești: Paralela 45, 2003
- DUSHKES, Laura (ed.), *The architect says*, Princeton Architectural Press, 2012
- HOOPER-GREENHILL, Eilean,, „Interpretive Communities, Strategies and Repertoires”, în *Museums and their Communities*, Sheila Watson (ed.), pp. 76-94. Taylor & Francis e-Library, 2007
- HOLL, Steven, PALLASMAA, Juhani, & PEREZ-GOMEZ, Alberto, *Questions of Perceptions, Phenomenology of Architecture*, William Stout Publishers, San Francisco, 2006
- JÖGER, Beatrice-Gabriela, Education through Cultural Travelling, in *EDULEARN11 Proceedings*, IATED, 2011. <http://library.iated.org/view/JOGER2011EDU>
- LYNCH, Kevin, *Imaginea orașului*, Alexandru-Ionuț Petrișor (trad.), Biblioteca Urbanismul Serie-Nouă, București, 2012
- MAROTTA, Antonello, *Contemporary Museums*, Skira, 2010
- MIHĂILĂ, Marina, City Architecture as Cultural Ingredient in *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 149, pp. 565-569. Elsevier, 2014
- MITCHELL, William, *Worlds Greatest Architect. Making, meaning and network culture*. MIT Press, 2008
- NAREDI-RAINER, Paul, & HILGER, Oliver, *Museum buildings: a design manual*. Birkhäuser, Publishers for Architecture, Basel, 2004
- WANG, Wilfried, Real Culture: From the Bottom Up in *Culture: City*, pp. 10-15. Akademie der Kunste, Lars Muller Publishers, Berlin, 2013
- ZEIGER Mimi (ed.), *New museum architecture*, Thames & Hudson, 2005
- ***Architekturzentrum Wien. Az W, Official website. <http://www.azw.at/> (accesat 01.12.2015)
- ***Deutsches Architekturmuseum. Official website. <http://www.dam-online.de/> (accesat 01.12.2015)